

הרעיון היהודי

לעיון

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו
ישי ז"ל בן יהודה הי"ו
אחיה ז"ל בן שלום הי"ו
איתן יצחק ז"ל בן ברוך הי"ו
צופיה ז"ל בת מטילדה הי"ו

משיעורי הרב יהודה קרויזר שליט"א
בהוצאת ישיבת "הרעיון היהודי" רח' שמריה 11
ת.ד. 6918 ירושלים 5823540-02

גליון
מס' 33

מוסף ראש חודש

המביאים	ציבור. ^א
הסיבה	חובה. ^ב
מהיכן מביאים	מהארץ ומחוץ לארץ. ^ג
מין הקורבן	לעולה מביאים: פרים, איל, כבשים – זכרים. לחטאת מביאים: שעיר עזים – זכר. ^ד
גיל הקורבן	כבש – בן שנה. איל – בן שנתיים, משנכנס בשנתו השניה ליום ל"א. שעיר עזים – בן שנה. פר – בן שנתיים ושלש. ^ה
מספר הקורבנות	שני פרים, איל אחד, שבעה כבשים, שעיר עזים – אחד. ^ו
בדיקת מומים של החטאת	לפני הקדשת הקורבן בודקים אותו אם אין בו מום. ^ז
הקדשה לחטאת	אחרי הבדיקה מקדישים את הקורבן לחטאת. ^ח
השקאה	משקים את הקורבן מים כדי שיהיה נוח להפשיט את עורו. ^ט
מקום השחיטה	מוליכים את קורבן החטאת למקום השחיטה שהוא בצפון המזבח. ^י
עמידת הקורבן	מעמידים את הקורבן כשפניו למערב ואחוריו למזרח. ^{יא}
הקרבה בלי סמיכה	אין סמיכה בחטאת ציבור. ^{יב}
הכנה לשחיטה	משכיבים את הבהמה על גבה, ראשה לדרום ופניה למערב, ומכניסים את צווארה בטבעת של המשמר העובד באותו שבע. ^{יג}
כפיתת הקורבן עמידת השוחט	הכהנים ואחזים בידיהם יד ורגל, יד ורגל של הקורבן. ^{יד} השוחט עומד במזרח, פניו למערב, ובידו סכין מכלי שרת. ^{טו}

^א רמב"ם מעשה הקורבנות פ"א ה"ח.

^ב רמב"ם תמידין ומוספין פ"ז ה"א.

^ג רמב"ם מעשה הקורבנות פ"א ה"א.

^ד רמב"ם תמידין ומוספין פ"ז ה"א.

^ה רמב"ם מעשה הקורבנות פ"א ה"יד, כ"מ שם.

^ו רמב"ם תמידין ומוספין פ"ז ה"א.

^ז רמב"ם איסורי מזבח פ"א ה"א-ב.

^ח רמב"ם איסורי מזבח פ"א ה"ב.

^ט רמב"ם תמידין ומוספין פ"א ה"ט בדין קורבן התמיד, לדעת הש"ך ביו"ד לט ס"ק לב הטעם שמשקים כדי למנוע סירכות.

^י רמב"ם בית הבחירה פ"ה ה"טו-טז, מעשה הקורבנות פ"ה ה"ב-ג.

^{יא} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ג ה"יד, הרמב"ם לא פירש אם אחורי הבהמה לצפון כמו בהעמדת הפר ביום כיפור, יומא לה: , או

שהוא סובר כשיטת רש"י ביומא לו. שאחורי הבהמה למזרח.

^{יב} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ג ה"ח.

^{יג} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ג ה"ח.

^{יד} רמב"ם תמידין ומוספין פ"א ה"י.

^{טו} תמיד פ"ד מ"א, ותמה הלחם משנה בהלכות תמידין ומוספין פ"א ה"י מדוע הרמב"ם לא הזכיר דין זה, רמב"ם מעשה

הקורבנות פ"ד ה"ז.

<p>השוחט צריך לחשוב בזמן השחיטה לשם שישה דברים : (1) לשם הזבח, כלומר לשם קורבן חטאת. (2) לשם הזובח, הוא הציבור. (3) שהזבח להשם ברוך הוא. (4) שיקטירו לאישים, כלומר שכוונתו להעלות את האימורים על האש ולא לצלותם על גבי גחלים. (5) שהקטרתו לריח בלבד, כלומר שכוונתו לצלות את האימורים רק על המזבח ואינו רוצה לצלותם תחילה מחוץ למערכה ואחר כך להקריבם. (6) שריח זה נחת רוח לפני ה'.^{טז}</p>	<p>מחשבת השוחט</p>
<p>השוחט צריך לשחוט בצורה כזו שכל הדם יתקבל במיזרק, לכן השוחט אוחז את הסימנים בידו ומוציאן עם הורידים לאוורו של המיזרק ושוחט.^{טז}</p>	<p>השחיטה</p>
<p>בגמר השחיטה השוחט מגביה את הסכין שלא יפול דם מהסכין לתוך המיזרק, ומקנחו בשפת המיזרק מצידו החצוני.^{טז}</p>	<p>קינוח הסכין</p>
<p>הכהן המקבל את הדם אוחז בידו הימנית את המיזרק ומקבל את כל דם הנפש. אם קיבל דם בכמות קטנה שיש בה כדי הזיה, כשר.^{טז}</p>	<p>קבלת הדם</p>
<p>הכהן מוליך בידו את הדם למזבח החצוני, כשהכהן מגיע אל המזבח הוא עולה בכבש הגדול, פונה לימינו לכבש הקטן, מגיע לסוכב ונעמד ליד קרן דרומית מזרחית.^{טז}</p>	<p>הולכה</p>
<p>הכהן טובל את אצבעו הימנית הסמוכה לאגודל בדם שבמיזרק, סומך את אצבעו בעזרת האגודל והאמה, ויורד כנגד חודה של הקרן, מחצי המזבח ולמעלה, עד שיכלה כל הדם שבאצבעו.^{טז}</p>	<p>נתינת הדם</p>
<p>כשהכהן גומר את נתינת הדם על הקרן הוא מקנה את אצבעו בשפת המיזרק מבחוץ.^{טז}</p>	<p>קינוח</p>
<p>הכהן הולך לקרן מזרחית צפונית, טובל את אצבעו בדם ונותן את הדם כסדר המבואר בסעיפים כא-כב, וכן הוא נותן על שאר קרנות המזבח, קרן צפונית מערבית וקרן מערבית דרומית.^{טז}</p>	<p>המשך נתינת הדם</p>
<p>אם הכהן נתן את הדם לא על חודה של הקרן אלא באמה הסמוכה לקרן, בדיעבד עלתה הנתינה.^{טז}</p>	<p>סמוך לקרן</p>
<p>את שירי הדם הכהן שופך על היסוד הדרומי של המזבח.^{טז}</p>	<p>שירי הדם</p>
<p>אחרי נתינת הדם מפשיטים את העור, אם הפשיטו את העור לפני נתינת הדם, הקורבן לא נפסל.^{טז}</p>	<p>הפשטת העור</p>
<p>אחרי הפשטת העור מוציאים את האימורים. אימורי העז הם: החלב שעל הקרב, החלב שעל הקיבה, שתי הכליות והחלב שעליהן, החלב שעל הכסלים, יותרת הכבד עם מעט מהכבד.^{טז}</p>	<p>האימורים</p>
<p>מוליכים את האימורים לכבש המזבח. אפשר להוליך את האימורים כשהם בידו של הכהן או בתוך כלי.^{טז}</p>	<p>הולכה</p>
<p>מולחים את האימורים מכל הצדדים כמו שמולחים בשר לצלי.^{טז}</p>	<p>מליחה</p>
<p>מעלים את האימורים לראש הכבש.^ל</p>	<p>העלאת האימורים</p>
<p>זורקים את האימורים על גבי האש.^{לא}</p>	<p>זריקה</p>
<p>לפני הקדשת הקורבן בודקים אותו אם אין בו מום.^{לב}</p>	<p>בדיקת מומים של</p>

^{טז} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ד הי"א, מספיק מחשבה בלב – ליקוטי הלכות זבחים מו, זבח תודה ד"ה לשם.
^{יז} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ד הי"ח.
^{יח} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ד הי"ח.
^{יט} רמב"ם ביאת המקדש פי"ה הי"ז-יח.
^כ רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ה הי"ז.
^{כא} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ה הי"ז.
^{כב} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ה הי"ח.
^{כג} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ה הי"ז.
^{כד} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ה הי"ז.
^{כה} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ה הי"י.
^{כו} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ה הי"ח, פי"ז הי"א, פסולי המוקדשין פ"יט הי"ט.
^{כז} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"א הי"ח פי"ה הי"ח, פי"ז הי"א.
^{כח} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ז הי"א.
^{כט} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ז הי"א, איסורי מזבח פי"ה הי"א.
^ל רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ז הי"א.
^{לא} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ז הי"א.
^{לב} רמב"ם איסורי מזבח פי"א הי"א-ב.

	קורבנות העולה
הקדשה	אחרי הבדיקה מקדישים את הקורבן לעולה. ^{לג}
השקאה	משקים את הקורבן מים כדי שיהיה נוח להפשיט את עורו. ^{לד}
מקום השחיטה	מוליכים את קורבן העולה למקום השחיטה שהוא בצפון המזבח. ^{לה}
עמידת הקורבן	מעמידים את הקורבן כשפניו למערב ואחוריו למזרח. ^{לו}
הקרבה בלי סמיכה	אין סמיכה בקורבן עולה של ציבור. ^{לז}
הכנת הקורבן לשחיטה	משכיבים את הבהמה על גבה, ראשה לדרום ופניה למערב ומכניסים את צוארה בטבעת של המשמר העובד באותו שבוע. ^{לח}
כפיתת הקורבן	אוחזים בידים, יד ורגל, יד ורגל של הקורבן. ^{לט}
עמידת השוחט	השוחט עומד במזרח ופניו למערב ובידו סכין מכלי שרת. ^מ
מחשבת השוחט	השוחט צריך לחשוב בזמן השחיטה לשם שישה דברים: (1) לשם הזבח, כלומר לשם עולה (2) לשם הזוכה הוא הציבור (3) שהזבח להשם ברוך הוא (4) שיקטירו לאישים, כלומר שכוונתו להעלות את הנתחים על האש ולא לצלותם על גבי גחלים. (5) שהקטרתו לריח בלבד, כלומר שכוונתו לצלות את האברים רק על המזבח ואינו רוצה לצלותם תחילה מחוץ למערכה ואחר כך להקריבם. (6) שריח זה נחת רוח לפני השם. ^{מא}
השחיטה	השוחט צריך לשחוט בצורה כזו שכל הדם יתקבל במיזרק, לכן השוחט אוחז את הסימנים בידו ומוציאן עם הורידים לאוירו של המיזרק ושוחט. ^{מב}
קינוח הסכין	בגמר השחיטה השוחט מגביה את הסכין שלא יפול דם מהסכין לתוך המיזרק, ומקנחו בשפת המיזרק מצידו החיצוני. ^{מג}
קבלת הדם	הכהן המקבל את הדם אוחז בידו הימנית את המיזרק ומקבל את כל דם הנפש. אם קיבל דם בכמות קטנה שיש בה כדי הזיה, כשר. ^{מד}
הולכה	הכהן מוליך בידו את הדם למזבח החיצון, ונעמד כנגד קרן מזרחית צפונית של המזבח. ^{מה}
זריקה	הכהן זורק מהדם שבמיזרק זריקה אחת על זוית המזבח, מחצי המזבח ולמטה, באופן שהדם יתפשט לשני קירות המזבח הצפוני והמזרחי. אחרי כן הכהן הולך דרך ימינו לקרן מערבית דרומית של המזבח וזורק את הדם באותו אופן. אם נתן מתנה אחת בלבד, כיפר. ^{מו}
שירי הדם	את שירי הדם שופך הכהן על היסוד הדרומי של המזבח. ^{מז}
תלית הבהמה	נוקבים ברגל השמאלית בין הגידים לעצם, ותולים את הבהמה בנקב זה על עמוד שבבית המטבחים. פר מפשיטים בלי תליה. ^{מח}

^{לג} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ד ה"יב, בנדרים ובנדבות יכול להקדיש גם בלב, ונראה דה"ה גם בקורבנות חובה. לדעת ספר עבודת הקורבנות סימן קמז ס"ק יג צריך להקדיש בפה.

^{לד} רמב"ם תמידין ומוספין פי"א ה"ט בד"ן קורבן התמיד, לדעת הש"ך ביו"ד לט ס"ק לב הטעם שמשקים כדי למנוע סירכות.

^{לה} רמב"ם בית הבחירה פי"ה ה"ט-טז.

^{לו} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ג ה"יד. הרמב"ם לא פירש אם אחורי הבהמה לצפון כמו בהעמדת הפר ביום כיפור, יומא לה: , או שהוא סובר כשיטת רש"י ביומא לו. שאחורי הבהמה למזרח.

^{לז} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ג ה"ח, י.

^{לח} רמב"ם תמידין ומוספין פי"א ה"י-יא, בית הבחירה פי"ה ה"יד.

^{לט} רמב"ם תמידין ומוספין פי"א ה"י.

^מ תמיד פי"ד מ"א, ותמה הלחם משנה בהלכות תמידין ומוספין פי"א ה"י מדוע הרמב"ם לא הזכיר דין זה, רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ד ה"ז.

^{מא} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ד ה"י-יא, מספיק מחשבה בלב – ליקוטי הלכות זבחים מו: זבח תודה ד"ה לשם.

^{מב} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ד ה"ח.

^{מג} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ד ה"ח.

^{מד} רמב"ם פסולי המוקדשין פי"א ה"כ-כג.

^{מה} רמב"ם פסולי המוקדשין פי"א ה"כ-כג.

^{מו} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ה ה"י, פסולי המוקדשין פי"ב ה"א.

^{מז} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ה ה"י, בית הבחירה פי"ב ה"יא.

^{מח} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ה ה"ה.

תחילת ההפשטה	מפשיטים את העור מצד הרגלים לצד הראש עד החזה. ^{מט}
חיתוך	הגיעו לחזה חותכים את הראש ואת הכרעיים, שהם החלק התחתון של הרגלים עד הברך. ^נ
השלמת ההפשטה	משלימים את הפשטת העור. ^{נא}
ניתוח	מנתחים את הקורבן לנתחים ולא מוציאים את האמורים. ^{נב}
הדחה	בזמן הניתוח נוטלים את הכרעיים, הכרס והקרביים ומדיחים אותם במים. את הכרס מדיחים כל צורכו בבית המדיחים, ואת הקרביים מדיחים על שולחנות השיש שבין העמודים, ואין פוחתים משלש הדחות. ^{נג}
הולכה	נוטלים את האברים ומוליכים אותם לראש המזבח, ומניחים אותם בין קרן לקרן במקום הילוך הכהנים. ^{נד}
מליחה	את האברים מולחים מכל הצדדים כמו שמולחים בשר לצלי. ^{נה}
סדר ההקרבה	כסדר הזה המבואר בסעיפים לב-נה עשו לכל אחד מהפרים, לאיל ולכל אחד משבעת הכבשים. ^{נו}
זריקה ועריכה	זורקים את האברים על האש, ומסדרים אותם שם בצורה מסודרת, בתחילה מקטירים את אברי הפרים ואח"כ את אברי האיל ואח"כ את אברי הכבשים. ^{נא}
נסכים	קורבן עולת בהמה טעון נסכים שהם: סולת, שמן ויין. ^{נב}
שיעור הנסכים	לכל כבש מביאים: עישרון סולת כלול ברבע ההין שמן, ורבע ההין יין. לאיל מביאים: שני עשרונים סולת כלולים בשלישית ההין שמן, ושלישית ההין יין. לכל פר מביאים: שלושה עשרונים סולת כלולים בחצי ההין שמן, וחצי ההין יין. ^{נב}
המנחה	המנחה קרבה כליל על גבי המזבח. ^{נז}
היין	את היין מנסכים לספל שעל גבי המזבח בקרן דרומית מערבית. ^{נח}
אכילת הבשר	בשר החטאת נאכל בעזרה לכהנים זכרים כשהם נמולים וטהורים. ^{נט}
צורת האכילה	את בשר החטאת אפשר לאכול: צלוי, שלוק או מבושל, ולתבלו בתבלין חולין. ^ס
זמן האכילה	בשר החטאת נאכל ביום השחיטה ובלילה שאחריו עד חצות. ^{סא}

^{מט} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ו ה"ה

^נ רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ו ה"ה.

^{נא} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ה ה"ט-כא.

^{נב} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ו ה"א.

^{נג} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ו ה"ו.

^{נד} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ו ה"ג.

^{נה} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ו ה"ד, איסורי מזבח פ"ה ה"יא.

^{נו} רמב"ם תמידין ומוספין פ"ז ה"א.

^{נא} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ו ה"ד.

^{נב} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ב ה"א-ב.

^{נז} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ב ה"ד.

^{נח} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ב ה"א.

^ס רמב"ם תמידין ומוספין פ"י ה"ז, עיין ברמב"ם במעשה הקורבנות פ"ב ה"א בראב"ד שם, בכסף משנה שם ובלחם משנה שם.

^{סא} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ז ה"א, פ"י ה"א, ה"ג, ה"ט.

^{סב} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"י ה"י.

^{סג} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"י ה"ז-ח.